

Analyse handhavingsplannen 2021

Aanleiding

In het Bestuurlijk Overleg Handhaving en Toezicht van 14 december is afgesproken om een analyse te maken van de handhavingsjaarplannen 2021. Op verzoek hebben de deelnemers hun jaarplannen of handhavingsplannen aangeleverd. Dit betreft zowel openbare als niet-openbare plannen.

In het onderstaande is een aantal rode draden uit de ontvangen jaarplannen weergegeven.

1. Zachter waar het kan, hard als dat moet

In de jaarplannen is het veranderd politiekmaatschappelijk klimaat ten aanzien van schulden, de toeslagaffaire en de menselijke maat merkbaar. De wensen zijn om minder streng op te treden bij kleine onbewuste fouten en er is aandacht voor maatschappelijk verantwoord incassobeleid. Ook signaleren ze een toename van het aantal mensen dat hulp nodig heeft bij het aanvragen van uitkeringen, toeslagen of het doen van aangifte. Tegelijk worden bij enkele uitvoerders de teugels ten aanzien van fraude of het niet meewerken aan controle aangetrokken, mede naar aanleiding van fraude vanuit het buitenland. Met name buitenlandse opsporing van vermogen en inkomen is een thema dat breed leeft evenals adresfraude.

2. Toezicht in corona-tijd

Voor iedere organisatie heeft de corona-pandemie gevolgen. Een deel van de handhavingsactiviteiten is blijven liggen of wordt op een andere, soms noodgedwongen minder effectieve manier uitgevoerd. De Corona-maatregelen uit de steunpakketten blijken een bron van zorg en onzekerheid voor de handhaving en fraudebestrijding, omdat ze gevoeliger zijn voor misbruik en oneigenlijk gebruik. Ook kost de uitvoering van de corona-maatregelen de nodige capaciteit die bij sommige uitvoerders expliciet ten koste gaat van de toezichtscapaciteit op de reguliere uitvoering.

3. Balanceren tussen dienstverlening en toezicht

Rechtmatigheid blijft voor alle uitvoerders het belangrijkste uitgangspunt. Het continu bewaken van een goede balans tussen dienstverlening en toezicht is voor iedere organisatie een belangrijke opgave. Enerzijds de inzet om het voor burgers zo gemakkelijk mogelijk te maken, anderzijds om fraudeurs zo weinig mogelijk kans te geven en de kostbare opsporing zo efficiënt mogelijk te laten zijn.

4. Risico-analyse en data analyse professionaliseert

Voor iedere organisatie is risicoanalyse en data analyse geen luxe doch noodzaak. De beschikbare capaciteit kan dan worden ingezet waar dat het meest effectief is. Iedere uitvoerder is bezig met het verbeteren en professionaliseren van risico analyse en data analyse binnen de eigen organisatie. Enkele toezichthouders willen risicoanalyse niet alleen gebruiken in de prioritering van hun eigen werk, maar ook in het beïnvloeden van de beleidsvorming. Ze willen dit doen door eerder risicowegingen aan te geven bij de ontwikkeling van nieuwe regelgeving. Alleen de Belastingdienst moet ten aanzien van toeslagen noodgedwongen nog een stap terug doen door terug te vallen op de steekproef in plaats van werken met risicoselectie. Zodra de systemen zijn doorgelicht, kan het weer worden aangezet.

Alle uitvoerders doen handmatig onderzoek als het risicomodel of de data analyse signalen afgeeft over afwijkingen. De bevinding uit de systemen wordt dus eerst onderzocht. Er is dus altijd sprake van menselijke tussenkomst, alvorens een beslissing wordt genomen.

Bijlage Analyse jaarplannen per organisatie

Handhavingsjaarplan 2021 UWV

- Kemtaak: rechtmatige verstrekking uitkeringen. Continu op zoek naar balans tussen handhaven binnen de dienstverlening aan burgers en een efficiënte uitvoering t.a.v. misbruik
- Maatregelen JP 2020 die door corona niet zijn uitgevoerd schuiven door naar dit jaar, zoals doorontwikkeling en ingebruikname risicomodellen. Prio is gegeven aan verhoogde instroom WW
- UWV zal een meerjarenplan handhaving opstellen. Er loopt traject om samen met SZW alle risico's per wet in kaart te brengen. Aan de hand van een afwegingskader zal beoordeeld worden of extra (beheers)maatregelen nodig zijn om bepaalde risico's te mitigeren

- Werken aan een consequente risicomanagementcyclus. Risicogerichte aanpak helpt om goede balans te houden tussen dienstverlening en controle
- Continu op zoek naar nieuwe fraudefenomenen en – risico's. Nieuwe werkwijze is om geïdentificeerde risico's jaarlijks te herijken aan de hand van signalen, elke 4-7 jaar grondige analyses misbruikrisico's en bij nieuwe wet- en regelgeving worden de risico's benoemd
- Risicomodellen voor verwijtbare werkloosheid, onrechtmatig verblijf in buitenland en sollicitatieplicht
- Altijd beoordeling door werknemer, geen geautomatiseerde besluitvorming
- Vanaf dit jaar bij iedere uitvoeringstoets een risicotabel om handhavingsrisico's inzichtelijk te maken
- Gaan in overleg met SZW om bij kleine onbewuste overtredingen minder streng op te hoeven treden. In gesprek met klant tot goede afspraken komen is effectiever dan sanctioneren
- Verbetering nalevingscommunicatie vanwege complexe regelgeving. Bij telefonische controle niet alleen controleren, maar ook wijzen op de regels. Meer aandacht voor gedragswetenschap: b.v. het sturen van een herinnering helpt
- Meewerken aan wetstraject SZW naar schorsen van uitkering bij niet-meewerken klant aan onderzoek, wanneer er twijfel bestaat over het recht op uitkering
- Themaonderzoeken dit jaar: juistheid gegevens loonaangifteketen, transitievergoeding bij ontslag langdurig arbeidsongeschikte, malafide tussenpersonen
- Effecten corona: minder meldingen, minder controles en minder effectiviteit controles. Surveillance vanuit auto heeft bv minder effect
- In gesprek met SZW over opheffen belemmeringen gegevensuitwisseling met convenantpartners
- Meer aandacht voor doorwerking van effecten handhaving op andere uitvoerders. Terugvorderingen hebben bv gevolg voor het inkomen van de betreffende burger, wat weer doorwerkt naar de fiscaliteit en de toeslagen

Jaarplan SVB 2021

- Steeds grotere groep burgers die behoefte heeft aan meer ondersteuning in de dienstverlening
- Inzet handhaving:
 - Effectievere, efficiëntere, intelligentere datagedreven handhaving met behulp van risicoanalyse
 - Intensievere internationale handhaving
 - Verdere intensivering handhaving bij internationale vaststelling van toepasselijke wetgeving
 - Intensivering van inzet op vermogensonderzoeken buitenland
- SVB wil graag data-analyse en signalering doen t.a.v. PGB t.b.v. verstrekkers. Nu geen wettelijke grondslag voor. VWS zal verkenning starten die dit mogelijk moet maken
- Niet alleen kijken naar de letter van de wet, maar vanuit de geest, de bedoeling
- Integrale maatwerkaanpak integreren in het reguliere werk
- Inrichting werkplaats maatwerk in dienstverlening. Bellen bij iedere terugvordering hoger dan €2400 en bij iedere beslaglegging
- CBS dashboard gebruiken om inzicht te krijgen in zoektocht naar zinvolle gegevensuitwisseling tussen uitvoerders
- Inzet op maatschappelijk verantwoord incasso
- Constant alert op balans tussen dienstverlening en handhaving. Handhaving begint met dienstverlening. Risico's zoveel mogelijk afdekken in primair proces. Restricties afwegen op kans maal effect. Kan leiden tot additionele maatregelen. Data analyse onmisbaar
- Voortdurend alert op nieuwe risico's, blijvend alert op fouten en fraude. Analyseren alle meldingen van fraude
- Goede balans zoeken tussen (bestaans)zekerheid van burgers en belang van rechtmatige verstrekking. Bij onrechtmatigheid correctie van het recht en sanctionering
- Samenwerking met andere uitvoerders, m.n. buitenlandse handhaving
- Geen onderscheid naar nationaliteit klant. Doel is om binnen NL en buitenland een gelijkwaardig handavingsniveau te bereiken
- Speerpunten:
 - Preventie (voorinvullen, handhavingscommunicatie)
 - Risicogericht (jaarlijkse signaleringsbrief)

- Belangrijkste risico's: gezamenlijke huishouding, verblijf/vermogen buitenland, wonen en werken buitenland (landonderzoek), kwaliteit BRP, schijnconstructies

Handhavingsplan Toeslagen 2021

- Herstel vertrouwen kerndoel
- Belang aselechte steekproef als basis voor handhavingskeuzes
- Onderscheid toezicht vooraf, achteraf en overig
- Verbeteringen aanvraagproces minder kans op fouten
- Dienstverlening: gedragsonderzoek met UWV naar hoge terugvorderingen
- Toezicht moet gericht zijn om onbewuste of bewuste fouten op te sporen en te beoordelen, zodat zoveel mogelijk toekenningen rechtmatig zijn
- Nu steekproef in plaats van risico-classificatiemodel. GEB in 2021, daarna opnieuw gebruik
- Ontwikkeling handelkeuzemodel dat kijkt naar opvallende aanvragen. Hulpmiddel voor maatwerk. Doel: verhoogde toekenningszekerheid en dichter op de actualiteit zitten
- In 2021 gaat B/T wijzigingsvoorstel doen bij afwijking in gebruik inkomen
- Thematisch toezicht als bepaald onderdeel aanvraag of bij specifieke groep vaak fouten worden gemaakt
- Fraudefenomenen: misbruik LRK, samenspanning, adresgerelateerde fraude, overig (bv laag inkomen opgeven)
- Valse stukken als rode draad fraude
- Fouten voorkomen, beter proces rond risicoselectie en signalering, vier ogen principe, vaktechniek
- Strafrecht gebaseerd op opsporen en voorkomen van grootschalige georganiseerde fraude

Handhavingsplan Douane 2021

- Speerpunten:
 - Brexit: uitgaan van no-deal. Bij wel deal herprioriteren
 - Corona: handhaving kan worden aangepast aan corona-beleid
- 3 doelen: professionele en integere Douane; slimme handhaving, soepele logistiek; datagedreven organisatie
- Wijzigingen: intensivering e-commerce (fiscaal en namaak), bestrijding smokkel verdovende middelen, naleving sancties
- Meer sturen op outcome (maatschappelijk effect) dan op output
- Moet anticiperen op groei aangiften en goederenstroom. In 2021 zal toezichtskader worden ontwikkeld. Datagedreven risicobeheer en geautomatiseerde detectie
- Samenwerking met andere handhavers uitgebreid zoals meewerken aan Basis Data Infrastructuur van I&W
- Werkt voor 8 ministeries. Per opdrachtgever inhoudelijk doel en gewenst naleefniveau. Grens rapportage is afwijking plus of min 5%
- In 2021 wordt risicogericht werken herbezien. Wordt uitgewerkt in een meerjaren handhavingsbeleidsplan
- Handhavingssturing: meer effectgerichte handhaving, versterking PDCA-cyclus, meer samenwerking rijksinspecties, overleg bedrijfsleven voor bewaking balans tussen toezicht en dienstverlening.

Jaarplan Belastingdienst, Toeslagen en Douane 2021

Onderdeel Belastingdienst

- Doel: eerlijk en zorgvuldig belastingen en premies heffen en innen. Zo hoog mogelijke naleving, continuïteit belastingopbrengsten wordt geborgd, menselijke maat
- Strategie: streven dat burgers en bedrijven bereid zijn uit zichzelf de (fiscale) regels na te leven zonder dwingende en kostbare acties vanuit de dienst
- Extra aandacht: ontwikkeling dienstverlening, verbeteren van de wijze waarop we met gegevens omgaan
- Focus verschuiven van massaal proces naar dienstverlening
- Toezicht nodig om onbedoelde fouten tijdig te corrigeren en voor toekomst fouten te voorkomen. Treden gepast op indien nodig
- In 2021 bepalen niveau toezicht achteraf. Moet helpen bij het bepalen van de optimale inzet voor het toezicht op de naleving
- (semi)Masaal proces is grootste deel van ons werk

- Extra aandacht voor dienstverlening en covid gaat bij gelijkblijvende capaciteit ten koste van toezicht
- Inzet gebaseerd op niveau naleving, risico, gedrag. Keuze instrumentenmix gebaseerd op grootste effect naleving
- Steekproef aangiftes is basis voor werk
- Investeren in data(analyse) voor risicodetectie. Extra aandacht nodig voor juridische vereisten en waarborgen.

Anti-fraudebeleid CAK 2019

- Onderscheid tussen interne en externe fraude
- Zero tolerance beleid tegen fraude
- Werkt aan de hand van Fraude Risico Management: voorkomen, tijdig signaleren en adequaat reageren
- Voor alle maatregelen is er een Risk and Control Matrix waarin risico's en beheersmaatregelen staan
- Aandacht voor het belang van de softcontrols